

Læs højt for barnet

Højtlæsning styrker udviklingen af både talesproget og læse- og skrivefærdigheder

Både hyggeligt og nyttigt: Læsestunder øger blandt andet chancen for at barnet bliver glad for at læse senere i livet.

Andreas R. Graven

16 maj 2008 KUNST & LITTERATUR BØRN & UNGE

Det viser en ny sammenfatning af undersøgelser på området. Måden de voksne læser højt på har også betydning. En 'læsestund', fast afsat til højtlæsning, for eksempel om eftermiddagen eller før sengetid, virker altså gunstig for barnets fremtid. Og, ikke mindst giver det både store og små en rar hyggestund i en travl hverdag.

Fordelene ved højtlæsning er flere, viser sammenfatningen. Sandsynligheden øges nemlig for at børnene bliver glade for at læse senere i livet. Dette kan være endnu vigtigere, end at have et forspring, når man begynder i skolen. Det påpeger forskerne, som kommer fra 'Reach Out and Read National Center' i Boston, og Boston University School of Medicine, USA.

Forklare og beskrive

Højtlesningseffekten kan også forstærkes med nogle ekstra tiltag. Den som læser højt kan forklare hvad historien handler om, og beskrive billeder, ifølge sammenfatningen. Den publiceres i 'Archives of Disease in Childhood', et tidsskrift fra BMJ Group, (British Medical Journal).

De voksne kan også opfordre barnet til at fortælle om indholdet, samt stille spørgsmål. Alt dette kan bidrage til at forbedre barnets forståelse og sprogudvikling, ifølge forskerne, som alle har tilknytning til 'Reach Out and Read'. Dette er en non-profit organisation med særlig fokus på at forbedre sprogfærdighederne hos børn fra fattige familier, i alderen fra seks måneder til fem år.

Sammenfatningen omfatter et bredt udvalg af forskning, som har set nærmere på højtlesning for børn og indvirkningen på deres skrivefærdigheder og sprogforståelse.

Indlevelse

Det viser sig desuden at middelklasseforældre oftere læser højt for deres børn, end forældre med lavere socioøkonomisk status.

Men det er på ingen måde nogen krise, hvis man springer læsestunden over en dag eller to. Det fremhæves nemlig, at måden højtlesningen foregår på, kan have større indflydelse på barnets tidlige sprogfærdigheder, end det at læsefrekvensen er helt jævn.

At læse med indlevelse er vigtigt, ikke bare med tanke på sproget, men også for forholdet mellem den voksne og barnet, ifølge sammenfatningen.

Fremstillingsmåden er en anden faktor: Her er der ikke nødvendigvis noget facit, men der peges på forskelle i måden voksne fremlægger tekst og billeder for barnet.

Forskellig stil og fremstilling

Middelklasseforældre plejer at lægge op til en mere interaktiv læsestil, ved at de indlægger sammenhænge til barnets egne erfaringer eller ting i hverdagen. De har også for vane at forklare nye ord, og hvorfor personerne i bøgerne gør det, som de gør.

Til sammenligning har arbejderklasseforældre en tendens til at fokusere mere på at beskrive billeder og sætte etiketter på ting.

Forskerne mener, at begge måder at læse på virker positivt for barnets sproglige udvikling. Størrelsen på barnets ordforråd vil være afgørende for hvad, der er mest fordelagtigt, ifølge sammenfatningen.

Børn med et mindre ordforråd vil have størst udbytte af den mere beskrivende stil. Børn med et større ordforråd kan have mere udbytte af stilen med mere vægt på fremførelsen, hvor man også fokuserer på meningen med historien, viser det sig.

Sat spørgsmålstegn

Det findes også forskning som har sat spørgsmålstegn ved effekten af læsestunder med hensyn til at udvikle skriftforståelsen. Et stykke canadisk forskningsarbejde fra 2006, omtalt på forskning.no under titlen 'Fem sekunders lesestund', viste at billeder, ikke helt overraskende, lettere fangede opmærksomheden, end teksten, hos de små.

Psykologiprofessor Mary Ann Evans udtalte i den forbindelse følgende om skriftforståelse: »Hvis læsestunden skal hjælpe på denne proces, skal barnet fokusere på teksten.«

Hun anså alligevel at læsestunder kunne være værdifulde. »Men fokus bør være på sprogets indhold, forståelsen og sprogrytmen. En læsestund er også en god fællesaktivitet som kan øge børns interesse for bøger,« understregede Evans.

Reference:

E. Duursma, et al. *Reading aloud to children: the evidence*. Archives of Disease of Childhood. doi: 10.1136/ad.2006.106336

© forskning.no. Oversat af Johnny Oreskov

Kilder

- Reach Out and Read
- Boston University School of Medicine
- Archives of Disease in Childhood
- BMJ Group.
- Forskning.no: Fem sekunders lesestund